

Latweefchu Awises.

Nr. 33. Zettortdeenâ 15tâ August 1840.

Jaunas sinna.

No Kindes 18tâ Juhli deenâ. Seena laiks mums, gohds mihlam Deewam! taggad itt skaidri labš. Gan eesahkumâ leetus darbu kawēja un jaw palikke bail, ka Deews tik muhs atkal tã ne norahnu, kã aispehrnã gaddã. Jo pirmais seens, kas tuhliht pehz wezzeem Jahneem bij noplautš, gandrihs diwi neddekas bij pee semmes un warren dauds darba un behdu darrija zaur to, ka ikdeenas leetus lije un no uppehm pluhdi sahze zeltees. Zitti, kas kalenderu zeenã turr, jaw brehze, ka zauru waffaru tahds laiks buhschoht, jo ir septinu gulletaju, ir septinu brahlu deenã leetus bijis un nu pa septinahm neddetahm winsch ne apstahschohht. Bet schehligš debbesu tehws bij zittadi nodohmajis un tuhliht pehz tahš 7 brahlu deenas taggad jaw zauru neddelu mums irr dewis tik fausu un tik siltu gaisu, ka labbaku feena laika jaw wais ne warr gribbeht. Pa schahm deenahm arri labba teefa jaw itt kohšchi sakohpta, bet lautineem wehl darba deewsgan, jo schehligš Deews muhsu plawas schogadd tik baggatigi fwehtijis, ka zits tizzams wihrs fakka, ka wairak kã 20 gaddos tik dauds sahle naw redseta, kã schoreis bijust. Tapatt arridsan pee laukeem un dahrseem Deewa schehlastiba mums fohla gan labbu gaddu. Jo muhsu smilkschu semmẽ gan rübsi gan waffaraji no auguma itt labbi isstatahs un kam naw par dauds flapjas leiju weetas, tas Deewam to gohdu ne warr atnemt, ka winsch wiffadu labbibu tik patt kã arridsan dahrju auglus lihds schim itt warren pehz muhsu prahta irr audsinajis. Lai tad winsch schehligi palihds schuhnds un flehtis to fwehtibu sakraht, to taggad no winna baggatas rohkas zerrejã un luhdsamees. —

W. H.

Sinna par jaunahm grahmatahm.

Ur firdspreeku saweem lassitajeem sinnu dohmu par jaunahm grahmatahm, kas pehrnajã un schinni gaddã rakšids eespeestas.

1) Lihku spreddiki us behrehm lassami apgahdati no Kursemmes mahzitajeem, prohti no G. Brasche Mihzes draudses mahzitaja; S. Runtzler Dohrbes Latw. dr. mahz.; J. v. Richter Dohbeles Latw. dr. mahz.; C. G. Schmidt Edohles dr. mahz.; J. S. Lundberg Sehlpilles prawehsta un Birschu un Sallas dr. mahz.; J. S. Seeberg Wahnes dr. mahz.; Jelgawã, 1839 pee G. A. Keyher, grahmatu pahrdeweja pee tirgus plazza. — Schinni grahmata atraddisi: I. 10 luhgschanas to dseesmu grahmata ne warr useet, II. 8 Lihku-spreddikus un runnas pee sihdameem un behrneem, III. 7 Lihku-spreddikus un runnas pee jauneem zilwekeem, IV. 10 Lihku spreddikus un runnas pee apprezeteem zilwekeem, V. 3 Lihku spreddikus un runnas pee wezzeem zilwekeem lassamas, VI. 6 spreddikus un runnas ihpachãs waijadsibãs lassamas. — Preekschrunnã irr atrohnaina gudra un wehrã leekama pamahzischana, kã schi grahmataina walkajama. — Schai grahmataina isstaitisi 238 pufslappas un labbã wahkã eeseetu to dabbohn pirkt pee G. A. Keyher Jelgawã us tirgus plazzi par 60 kap. sudr. n.

Wiss to no schihs grahmatas esnu lassijis, mannim irr lohti patizzis. Wahrdi irr kohšchi, patihkami un pee firds eimami salikti un neweens sawu naidu ne noschehlohs scho grahmatu pirzis. 2) Labba slawa mannim arri jazelt schai grahmataina: Labbas mahzibas kristigeem namaturretajeem dohtas no ta wiffu-augstaka meistera. Mihgã drilkehts pee Krohna drilketaja 1840, 15 pufslappas maksã 2½ kap. sudr. n. —

Dohmaju schohs wahrbinus rohkäs panehmis, kà tai buhs tikweem wahrdi atrohnami runnati no ta Runga Jesus Kristus, jeb runnati no Mohsus un kahda praweefcha. Naw wiss tà. Tee wahrdi irr us spreddika wihs gan labbi un teizami falikti, mahzidami fwehtdeenu fwehtiht un no Deewa ween fwehtibu gaidiht pee darbeem, ar stipreem un pee firds eimameem wahrdeem. — Ja nu laffi: no ta wifs-augstaka meistera tad ne dohma ka schi grahmata patlabban no debbestim nokrittusi; winna irr farakstita scheid semmes wirsä un wahrduß rakstijam irr eedewis tas gars tahs pateefibas, fo Jesus arri zitteem rakstijateem ne leeds, kas firsniigi winna paligu luhdsahs.

3) Warrat arri pirkt: Awju-gans Jahseps. Pateefigs stahstis, pahrtulkohstis no Wahzeefchu wallodas eefsch Latweefchu wallodas. Zelgawä drikkhehts pee J. W. Steffenhagen un dehla 1840. 15 pufslappas maksa 1½ kap. fudr.

4) Warrat wehl dabbuht pirkt: Zella-rahditajs likts jauneem reisneekem, peegahjuscheem fur zetti atschkirrahs. Peemahziba eefwehtiteem jaunektem, kas pirmu reis fwehtu meelastu baidijuschi. Rihgä drikkhehts pee Krohna drikketaja 1840. 23 pufslappas maksa 3 kap. fudr. n.

To zettortu grahmatinu daudsinaht ne warru. Raffet paschi un atraddiseet woi ar mannim weenä prahtä fakrittiseet jeb në.

Rihgas Krohna drikketateem wehlan labbas bohkstabu falizzejus pee drikkeschanas. Jaunkungi dikti pee schim grahmatinam un wissuwairat pee beidsamas grahmatinas palaiduschees un tà kà fnausdami leekahs strahdajuschi. Iotä lappä laffa: mihschigä dsihwofli, fur taf bij leekams muhschigä dsihwofli; IItä lappä: dsirdiseet, fur jalassa dsirdiseet, I3ta lappä: poffak, fur jalassa paffak un tà dauds weetäs. — Arri pirmä grahmatä lihku runnäs drikketateem dauds weetäs missejees. — Lai Deews ne dohd zil tee drikketaju jaunkungi mannim arri jaw galwasgrobhschanas darrijuschi, un warr buht nestawu zehluschi!

5) Weidscht wehl juns sinnu dohschu par grahmatu fo nulè dohma drikkeds eespeest, probti: Jauna bohksterechanas un lassifchanas grahmata Widsemmes mihleem behrneem par labbu farakstita no Fridrika Erdmann Stoll, Jaunpils draudses mahzitaja (Widsemme). — Schi grahmata Rihgä 1813 irr drikketa un schim brihscham ispirkta. — Nerretas mahzitajs, muns wisseem labbi pasihstams neween kà Latweefchu wallodas sinnatajs, bet arri kà wihrs kas stipri lihds us to publejahs gaismu plest, scho grahmatinu sawä draudse gaddeem walkajis, winnu usteiz un daudsina ka wissai derrigu pee behrnu-mahzibas. Schai grahmatinai wahkà eeseetai ar 42 pufslappam un peelikkuunu no 3 lappam buhs maksaht 15 kap. fudr. naudä. Lai juhs sinnatut kahdä wihs schi grahmatina sawäda nedf zittas grahmatas pee behrnu-mahzibas, paschu preefschrunnu juns dohschu lassiht. Luhgschohs juhs arri, ihpaschi sawus ammata-beedrus, ja patiktahs scho grahmatinu redseht drikketu mannim sinnamu darriht, zil grahmatinas juhs nemtu. — Grahmatinas preefschrunna tà stamm.

S i n n a w e z z a k e e m.

Ikkatrs darbs eefahkumä gruhts. Ka schis fakkams wahrds pateefigs, to juhs, mihli draugi arri redsat, kad juhsu behrni mahzahs bohkstereht un kohpä lassiht, jo behrneem un juns pascheem pee scha darba dauds publeschanas. Bet juhs arri sinnat, ka ikkatrs darbs wehl gruhtaks paleef, kad labbi darba-rihki naw pee rohkäs. Kad zirwis naw labbi as, tad juns ohtru reis tik ilgi japuhlejahs, kamehr affi malku peezehtat. Tapat arri behrnu mahzifchama gruhtaka paleef, kad juns naw tahda grahmata, fur eefahkumä ihfi un weegli wahrdi ween irr rakstii, un fur behrns painasam ween mahzahs garrakus un gruhtakus wahrduß bohkstereht un lassiht.

Juhsu behrni lihds schim eefahkocht tohs besmit Deewa bauslus irr tuhliht bohksterejuschi un lassijuschi. Bet fo tad behrni, feschuß woi septinus gaddus wezzi, no scheem bausleem warr

fapraft? Un woi wiini ar labbu prahtu lassihß, fo tee ne proht? Maseem sibdameem behrneem peena waijaga, maife un galla teem wehl ne derr. Täpat arri behrneem, kas mahzahß lassihß, waijaga tahdu grahmatu rohka doht, fur no tahdahm leetahm runna, fo wiini passihß un us fo wiini labpraht dohma.

Es tabehl scho grahmatinu esinu rakstijis juhsu behrneem par labbu un juns pascheem par atweegloschanu, jo eefahkumä tahdi wahrdi ween irr rakstii, kam tikfai weena woi diwi silbes jeb lohzefti irr, fo behrns drihs warr isfazziht un patureht. Pehz gan garraki wahrdi irr lassami, bet tee behrneem ne buhs sweschi wahrdi, jo tur no tahdahm leetahm runna, kas behrneem woi jaw irr sinnamas, woi tapat labbi saprohtamas. Juhs tabehl warrat zerreht, fa behrni ar labbaku prahtu schinnt grahmatä lassihß ne kã kaktisimä.

Pa weetahm zippari irr peerakstii, lai behrni pee laika mahzahß tohs passihß. Täpat teem arri pamasam no galwas jamahzahß, zil irr diwi reis diwi, trihs reis trihs, — jo itweenam zilwekam waijaga no rehkeneschanas faut fo sapraft, fa pee pirkshanas un pahrdohschanas zitti to ne peewilt.

Kad nu behrns schahß grahmatinas pirmu dalku pahruris irr lassijis un jaw mahß labbi tohpä lassihß, tad lai lassa tahß labbas mahzibas, kas ohträ dalkä rakstias. Schinnt ohträ dalkä ar ihseem wahrdeem mahza, fo behrneem buhs darriht un kã buhs dsihwoht, jo behrneem jaw pee laika jamahzahß assihß, kas klahjahß un kas ne klahjahß, kas labs irr un kas naw labs, — un pascheem wezzakeem waijaga us fo luhfagt, fa behrni arri darra pehz schahm labbahm mahzibahm.

Pee schahm mahzibahm feschii stahsti wehl peelikti, fo behrni labpraht lassihß, jo behrni arweenu fo jaunu gribb sinnaht, un schee stahsti irr derrigi, behrnu prahtu us labbu greest. Pehz scheem stahsteem wehl kahda sinna no dsagguses irr lassama, kas behrneem un juns pascheem labbi patihkama buhs.

Kad nu behrni arri scho ohtru dalku irr zaurlassijuschii un wiffas mahzibas labbi proht: tad dohdeet teem kaktisimu rohka, fur fewischki no Deewa un no Deewa wahrdeem mahza. Behrni tad arri schahß augstakas mahzibas jo labbaki prahtä un sirdi paturehs.

Peelikkumä juhs wehl us-eeseet tahdus bohßstabus, fo waijaga passihß, kad rakstii grahmatu gribbat lassihß woi paschi rakstiiht. Tur weena grahmata irr lassama, fo puissis sawai mahfai rakstijis, kas zittä walßt pee wihra bij gahjust. Lai tad behrni scho grahmatu tik ilgi raksta passat, kamehr tee wiffus wahrdus tihri un smukki warr israkstiiht, jo zaur to wiini mahzisees, arri tahdus wahrdus pareisi rakstiiht, fo paschi isdohma. Kad behrneem labs prahtß buhs us rakstischanu, tad mahzitais un stohlmeisteris teem labpraht tahdu spalwu dohs, ar fo tee tohs rakstamus wahrdus warr rakstiiht passat.

Pee schahß grahmatas wehl fewischki weena beesaka lappa irr peelikta, fur wiffi bohßstabi un wehl tahdi wahrdu-lohzefti stahw, kas behrneem wiff-pirn at jamahzahß. Scho lappu juhs no grahmatas warrat isneemt un zittä wezzä grahmatä eelikt, kad behrnu gribbat mahziht. Behrni tad scho bohßstereeschanas un lassischanas grahmatu tik drihs ne nokehßihß un ne faplehßihß. Juhs arri scho lappu pee feenas warrat uskahrt, fa ta behrneem arweenu preeksch azzim.

Pee paschas lassischanas lai behrni labbi wehrä leek tahß sihmes, kas pa weetahm pee dascheem wahrdeem stahw. — Scheit nu lassama sihmu isstahstischana.

W. P.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahß Beiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walßs 1c. 1c. 1c., tohp no Zehrßtes pagasta teefas wiffi tee, kam kahbas taisnas prassischanas buhtu pee ta nomirruscha Zehrßtesmuishas mescha usdrauga Turra Steinberg, usaizinati, 6 nebbelu starpä pee schihß pagasta teefas peeteiktees; ar to pamahzischanu, fa tohs, kas ne peeteiksees, wehlat wairs ne klausihß. Talihß arri

dsan wiffi tee, kas peeminnetam Steinbergim lo parradâ buhtu, tohp usâizinati, famus parradus aismakscht; kas ne peeteiffes un fluffu zeetihs, tam buhs pehz dubbulti sawi parrabi schai pagasta teefai jaatlibhsina. Lo buhs wehrâ nemt! Zehrftes pagasta teefa, 9tâ Juhli 1840.

(Nr. 67.) ††† Anfs Gegermann, pagasta wezzakais. I
 J. B. Klein, pagasta teefas fribweris.

Uš pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldinecka wiffas Kreevwu Balstis ic. ic. ic., tohp no Kandawas Krohna pagasta teefas wiffi parradu bewejji un nehmeji kâ arridsan mantineeki pee tahs atstahats mantas (tikween ne no ta mahju-inwentariuma) ta nomirruscha Krohna Libaggu muischas faimneeka Wille Janne Stehubuf, pahr kurreaj mantu parradu deht konkurse nospreesta, usâizinati, lihds 30tu September f. g. pee schihs teefas peeteiffes, jo wehlat neweenu wais ne klausihš, ar to pamahzischanu, ja tee parradu nehmeji noliktâ terminâ pee schihs pagasta teefas ne peeteiffes tohs wehlat ar dubbultu maksu apstrahpehs. Kandawas Krohna pagasta teefa, 30tâ Juhli 1840.

(L. S.) Bert. Liedemann, pagasta wezzakais. 3
 (Nr. 317.) D. Kâlpe, pagasta teefas fribweris.

Ram kâhdas parradu praiffichanas buhtu pee ta faimneeka Weirenu Witta Bluhm, pahr kurrea mantu parradu

deht konkurse spreesta, tohp usâizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 24tu August f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiffes. Jaun-Auzes pagasta teefa, 13tâ Juhli 1840.

(Nr. 21.) ††† Bertulait Zahne Schulz, pag. wezz. I
 U. G. Hammer, pagasta teefas fribweris.

Zittas fluddinafchanas.

Lihwesbehrses muischas waldischana sinnamu darra ka to tirgu, kurre igahjuschâ gadda 10tâ Septbr. turreja, schogadd, kâ arri nahkamôs zittôs gaddôs, 2trâ Septbr. pee Lihwesbehrses Appesmuischas turrehs.

Zaur scho teef sinnamu darrihts, ka tee tirgi, kas lihds schim Wadalsê tai zettordceonâ pehz Waffaras fwehtkeem un tai Zschâ Juhli tikke turreti, us to pirmdeenu Franziskus-neddela un us to 20to Webruar pahrzelti. Kad tirgi us festsdeenu woi fwehtdeenu kristu, tad wianus tal deenâ pehz tam turrehs.

Wadalses muischas-waldischana. I

Ar augstu atwehleschanu Briffles muischâ, Luffumes aprinki, no schi gadda ilgaddus 13tâ September, pirmôs 3 gaddôs bes tules, turrehs tirgu.

Zaur scho teef sinnamu darrihts, ka Jaunasmuischas tirgu, kas us 29tu September kricht, scho gadd 2trâ Oktober turrehs.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Mihgâ, tanni 5tâ August 1840.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
I jauns dahlberis gelbeja	1	33	I pohhs kannepu tappe makschts ar	—	90
I pubhs rudsu tappe makschts ar	1	60	I — linnu labbakas surtes	2	—
I — kweeschu — — — — —	3	—	I — — flittakas surtes	1	80
I — meeschu — — — — —	1	15	I — tabaka — — — — —	—	65
I — meeschu = putrainu	1	60	I — dielses — — — — —	—	70
I — ausu — — — — —	—	90	I — sweesta — — — — —	2	—
I — kweeschu = miltu	3	50	I muzza silku, preeschu muzzâ	5	25
I — bibdeletu rudsu = miltu	2	—	I — — wihkschnu muzzâ	5	50
I — rupju rudsu = miltu	1	50	I — farkanas fahls — — — — —	7	—
I — firnu — — — — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls	6	—
I — linnu = sehklas — — — — —	2	50	I — rupjas baltas fahls	4	40
I — kannepu = sehklas — — — — —	1	50	I — smalkas fahls — — — — —	4	25
I — timmenu — — — — —	5	—			

B r i h w d r i e k k e h t.

Nu juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts U. Weitler.
 No. 270.